

HAASTATTELU

Haastattelu

Avoim tai strukturoitu

- Avoimessa haastattelussa kysymykset esitetään ennalta-suunnittele mattomina.
- Strukturoitu on suunniteltu ja johdonmukainen

Strukturoidun haastattelun osa-alueet

- Henkilö
- Koulutus
- Työkokemus
- Motivaatio ja asenteet

- [Palkkaisitko työntekijän kolmen kysymyksen perusteella? Rekrytointiammatillaiset uskovat, että kilometrihakemusten aika alkaa olla ohi | Yle Uutiset | yle.fi](#)
- [Miksi ihmeessä työnantajat julkaisevat mystisiä työpaikkailmoituksia? Asiantuntija kertoo, milloin hakijan hälytyskellojen pitäisi soida - Työ & raha - Ilta-Sanomat](#)

Haastattelu

1. Henkilö

- Käsitys itsestä: taidot ja ominaisuudet (tärkein osa-alue haastattelussa)
 - vahvat alueet
 - kehittymisalueet, puutteet osaamisessa
 - työskentelytyyli
 - mihin perustuu
 - millaisissa tilanteissa/tehtävissä viihtyy
 - millaisissa turhautuu
 - odotukset työltä/ työyhteisöltä/ esimieheltä
 - oma arvio soveltuvuudesta tehtävään
- Kotiolot
- Terveys
- Harrastukset

2. Koulutus

- ammatillinen koulutus ja lisäkoulutus
- alanvalinnan syyt, mielipiteet alasta
- työvälinetuntemus (koneet, laitteet, ohjelmat yms.)
- kielitaito

3. Työkokemus

- aiempi työhistoria omin sanoin
- työ- ja työttömyysjaksot
- työpaikanvaihdosten syyt
- saavutukset, miten palkittu
- takaiskut, epäonnistumiset
- tulevaisuus: arvio omasta tilanteesta muutaman vuoden kuluttua

Haastattelu

4. Motivaatio ja asenteet

- Nykyinen tilanne
 - mitä tekee, tarkka kuvaus
 - hakemisen syyt
 - onko muita hakuja/vaihtoehtoja
 - mielipide nykyisestä ja/tai edellisestä työstä, työpaikasta ja esimiehestä
 - mielipide haettavasta työstä ja paikasta
 - arvio nykyisen työnantajan suhtautumisesta lähtöhankkeisiin
 - ylityöhalukkuus, matkustaminen ym. (joustavuutta selvittävät kysymykset)
 - palkkatoivomus

Haettava työ

- miksi haluaa tähän yritykseen/työhön
- mielipide haettavasta tehtävästä/alasta
- ylityö- ja matkustushalukkuus

Muita käytännön asioita

- milloin voi aloittaa
- suosittelijat
- onko omia kysymyksiä

Erilaisia haastatteluja

- Seulontahaastattelu
 - kesto yleensä n. 15 min.
 - karsii pois hakijat, jotka eivät täytä perusvaatimuksia, mutta se ei selvinnyt hakupapereista
- Valintahaastattelu
 - kysymyksessä silloin, jos aikaa on varattu tunti tai enemmän tai jos haastateltavia on vain 10 henkilöä tai vähemmän
- Työtarjoushaastattelu
 - keskustellaan kaikista työsuhteeseen liittyvistä asioista
 - haastatteluun kuuluu myös ilmoitus siitä, minkä ajan kuluessa tarjous on hyväksyttävä

- Puhelinhaastattelu
- Kompetenssihaastattelu
- Videohaastattelu
- Behavioraalinen haastattelu
- Paneelihaastattelu
- Tekninen haastattelu
- Ryhmähaastattelu
- Videohaastattelu

Haastattelu

1. Yleistä

- Haastattelussa olet jo lähellä maalia!
- Haastattelussa on kaksi keskeistä tavoitetta:
 - Sopivatko työ ja työntekijä yhteen?
 - Sopiiko työntekijä työympäristöön?
- Papereista selviää pätevyys ja haastattelussa selviää sopivuus.

Alkujutustelu

- haastattelija/haastattelijat pyrkivät luomaan vapautuneemman tunnelman ja saavat samalla jo paljon tietoa hakijan persoonallisuudesta

Sopivuuden testaaminen

- haastattelija saa hakijasta haluamaansa informaatiota ja samoin hakija puolestaan erilaista tietoa haettavasta työstä ja organisaatiosta

Lopetusvaihe

- haastateltavalle annetaan vielä mahdollisuus esittää kysymyksiä ja hän saa tiedon siitä, milloin voi tiedustella tulosta

Haastattelu

2. Haastatteluun valmistautuminen

- Valmistaudu haastatteluun hyvin!
- Osuutesi haastattelussa nojaa n. 90 %:sti valmentautumiseesi
- Hanki etukäteen tietoja sekä yrityksestä että haettavasta työpaikasta.
- Opettele myös tiivistämään elämäkertasi ja sen olennaiset tapahtumat
- Varaudu myös tekemään omia kysymyksiä yrityksestä ja tehtävästä.
- Lehtiö ja kynä on hyvä olla mukana.
- Jos menet haastatteluun haettuasi paikkaa työpaikkailmoituksen pohjalta, lue ilmoitus "ulkoa" ennen haastattelua.
- Samoin oma hakemuskirjeesi ja CV:si tulee lukea huolellisesti vielä kerran ennen haastattelua.
- Luo itsellesi myös mielikuvaa siitä, millainen heidän etsimänsä henkilö on ominaisuuksiltaan
- Voi tuntua itsestäänselvyyden selittämiseltä, kun muistutetaan, että ota hyvissä ajoin selville, minne olet menossa ja miten sinne pääsee.
- Käsittämättömän monet myöhästyvät haastattelusta sen tähden, että he eivät ole tätä asiaa selvittäneet etukäteen.
- On siis järkevää suunnitella myös vaihtoehtoiset kulkutavat.

Haastattelu

3. Ensivaikutelman merkitys

- Ensivaikutelma haastattelussa on erittäin tärkeä.
- Noin 15 sekuntia "näyttämöllä" ja mielikuva, ensivaikutelma on syntynyt.
- Se voi pahimmassa tapauksessa ratkaista koko tilanteen epäeduksesi, olipa sitten kyseessä itsensä, tuotteen tai palvelun myynti!
- Mielikuva syvenee nopeasti ja sen muuttaminen voi osoittautua työlääksi.
- Haastattelija pyrkii myös haastattelun aikana saamaan tukea ensivaikutelmalleen.
- Melko lopullinen käsitys haastateltavasta muodostuu tutkimuksen mukaan neljän ensimmäisen minuutin aikana.
- Tutkimusten mukaan pukeutumisella on yllättävän paljon merkitystä.
- Haastattelija arvioi toki tietoisestikin työnhakijan ulkoista olemusta, mutta se vaikuttaa haastattelijaan myös alitajuisesti.
- Joidenkin asiantuntijoiden mukaan jopa 40 % työnhakijoista menettää mahdollisuutensa ulkoisen olemuksen antaman kielteisen kuvan vuoksi.
- Hyvänä yleisohjeena voidaan pitää neuvoa pukeutua huolitellusti ja 'ammattihenkisesti' asuun, jossa myös viihdyt.

Haastattelu

4. Mitä haastattelija tarkkailee?

- Haastattelu on ihmisten välistä vuorovaikutusta, jossa asennoitumisen merkitys on keskeistä.
- Sinulla ei ole mitään syytä ajatella, että menet "vihollisleiriin".
- Haastattelija hakee merkkejä mm. itseluottamuksesta, positiivisesta asenteesta ja joustavuudesta.
- Oma positiivinen ennakoasennoitumisesi haastatteluun vaikuttaa myönteisesti.

Sisääntulo ja ensivaikutelma

- miten tervehdit
- miten esittäydyt
- miten otat yleensä kontaktia
- miten liikut tms.

Sanaton viestintä, kehonkieli (body language)

- Jopa sanallista viestintää tärkeämpiä voivat olla ilmeesi, eleesi, asentosi, katsekontaktisi ja yleinen olemuksesi.

Keskustelu

- kuinka aloitat puhumisen
- puhetyylisi (selkeys, vakuuttavuus, luontevuus, positiivisuus)
- kuunteletko ja keskitytkö
- otatko katsekontaktia puhuessasi

Tavoitteellisuus ja motivoituneisuus

- teetkö itsekkin kysymyksiä
- mitä kysyt ja miten
- vaikutatko kiinnostuneelta ja miten ilmaiset sen
- miten kerrot aikaisemmista työkokemuksista, esimiehistä, tavoitteista

Haastattelu

5. Muuta

- Saat jännittää.
- Jos olet huolehtinut valmistautumisesta haastatteluun, se vähentää liiallista jännitystä.
- Sopiva määrä jännitystä vain parantaa suorituskyyäsi.
- Se, että jännityksesi näkyy ei ole paha asia, vaan kertoo kiinnostuksestasi kyseiseen tehtävään.

Kuuntele aktiivisesti

- Muista, että toisen ihmisen kuunteleminen on tärkeä osa vuorovaikutusta.
- Kommunikaatiotilanteessa yli puolet koostuu kuuntelusta ja ainoastaan noin 20 % sanoistasi.
- Vastaa kaikkiin kysymyksiin ja vastaa avoimesti, aidosti ja rehellisesti.
- Mikäli et jostain syystä osaa tai katso voivasi vastata johonkin kysymykseen, kerro se.

Haastattelu

Ilmaise mielenkiintosi

- Osoita aktiivisesti eleillä, ilmeillä ja lisäkysymyksillä.
- Varo kuitenkin haastattelemaasta haastattelijaa.
- Muistathan myös, että haastattelun lopussa sinulla on lisäksi yleensä tilaisuus esittää valmistelemasi kysymykset.
- Kysy lopuksi hakuprosessin päätösaikataulusta ja kiitä haastattelusta

Virhetyylejä haastattelussa

- Rehvastelija
- Huono kuuntelija
- Keskeyttäjä
- "Uimottaja"

Haastattelu

Mahdollisia haastattelukysymyksiä

- Miksi haet tätä paikkaa?
- Miten hyvin tunnet yrityksemme/organisaatiomme?
- Mitä odotat hakemaltasi työtehtävältä?
- Millaista työkokemusta sinulla on?
- Millaisissa työtehtävissä viihdyt?
- Millainen koulutus sinulla on?
- Kerro kolme hyvää ja kolme huonoa puolta itsessäsi?
- Miksi meidän tulisi valita juuri sinut?
- Millainen työntekijä olet?
- Talar du svenska? Do you speak English?
- Onko sinulla jotain kysyttävää meiltä?

Kysymyksiä, joihin työhaastattelussa ei tarvitse vastata

- Onko sinulla lapsia?
- Aiotko hankkia lapsia lähitulevaisuudessa?
- Mitä uskontoa edustat?
- Oletko poliittisesti aktiivinen?
- Oletko jonkin puolueen jäsen?
- Oletko ammattiliiton jäsen?
- Millaiset omistus-, liike- ja/tai yrityssuhteet perheelläsi on?
- Onko sinulla jokin vakava sairaus?
- Asutko parisuhteessa?

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä ja sitä koskeva hallituksen esitys

HE 75/2000.

- Tasa-arvovaltuutetun lausunto: TAS/370/2010,
- Tietosuojavaltuutetun ratkaisut 626/452/2006 ja 138/49/2006, WSOYpro:n oikeuden perusteokset 2011: Työoikeus
- Neuvonen Riku 2014: Yksityisyyden suoja Suomessa

Haastattelu

6. Lopuksi...

- Jos et saa paikkaa, jonka hakemiseen panostit niin paljon, on tärkeätä, että analysoit tarkasti niitä syitä, jotka aiheuttivat kohdallasi kielteisen päätöksen ja missä voisit parantaa suoritustasi.
- Tiedustele aina työnantajalta syitä, miksi valinta ei kohdistunut sinuun ja mitä ansioita työhön valitulla henkilöllä oli.
- Voit samalla kertoa, että olit todella kiinnostunut paikasta ja toivot, että sinut otettaisiin huomioon, kun yritykseen otetaan lisää henkilöstöä.
- Työnhaku voi olla erittäin kuluttavaa, turhauttavaakin ja koettelee itsetuntoa, mutta kaikesta huolimatta sinun on vain pyrittävä säilyttämään tarmokkuutesi ja tehokkuutesi.
- Työnhakuprosessin eri vaiheissa olet oppinut itsestäsi uusia asioita.
- Kokemuksena se on ollut joka tapauksessa hyödyllinen ja varsinkin haastatteluun pääsyn tulisi kannustaa sinua uusiin yrityksiin.